

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2026/13

Karar Sayısı : 2026/17

Karar Tarihi : 12/2/2026

R.G. Tarih - Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 12. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 75. maddesiyle eklenen ek 82. maddenin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "...aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte,..." ve "...son olarak..." ibarelerinin Anayasa'nın 2., 10., 35., 49. ve 60. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Emekli ikramiyesi ödenmesi talebinin reddine yönelik işlemin iptali ve anılan ikramiyenin yasal faiziyle ödenmesi talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı ek 82. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Ek Madde 82- (Ek: 17/4/2008-5754/75 md.)

1) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanlardan;

...

c) 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte, uzun vadeli sigorta kolları açısından son olarak 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının c bendi kapsamında çalışmış olanlara,

...

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, 5510 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (21) numaralı bendinde belirtilen kamu idarelerinde aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında geçen uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süreleri esas alınarak emekli ikramiyesi; anılan Kanunun geçici 4 üncü maddesine göre aylığa veya toptan ödemeye hak kazanan sigortaluların emeklilik ikramiyesine ilişkin azami süre, hesap yöntemi, emekli ikramiyesinin hesabında kullanılan ödeme unsurları ile bu ödeme unsurlarına hak kazanma şartlarına ilişkin esas ve usûller, ödeme unsurlarının ikramiye hesabına esas alınan oran ve/veya miktarları dikkate alınarak ödenir. Ancak, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında geçen uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süreleri esas alınarak emekli ikramiyesi ödenebilmesi için; iş kanunlarına tabi olarak çalışmış olanların iş sözleşmelerinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olması, sözleşmeli personel statüsünde çalışmış olanların ise hizmet sözleşmelerinin ilgili mevzuatına göre iş sonu tazminatı veya aynı mahiyette olmakla birlikte başka bir adla ödenen tazminata hak kazanılmasını gerektirecek şekilde sona ermiş olması şarttır. Ayrıca, bu kişilerin, her

ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz.

...”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Onur MERCAN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükümleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması gerekir.

3. 5434 sayılı Kanun'un ek 82. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa anılan Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanlardan Kanun hükümlerine göre aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte uzun vadeli sigorta kolları açısından son olarak söz konusu bent kapsamında çalışmış olanlara Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (21) numaralı bendinde belirtilen kamu idarelerinde 4. maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında geçen uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süreleri esas alınarak emekli ikramiyesinin geçici 4. maddeye göre aylığa veya toptan ödemeye hak kazanan sigortalıların emeklilik ikramiyesine ilişkin azami süre, hesap yöntemi, emekli ikramiyesinin hesabında kullanılan ödeme unsurları ile bu ödeme unsurlarına hak kazanma şartlarına ilişkin esas ve usuller, ödeme unsurlarının ikramiye hesabına esas alınan oran ve/veya miktarları dikkate alınarak ödeneceği hükme bağlanmıştır.

4. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 5434 sayılı Kanun'un ek 82. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan “...aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte...” ve “...son olarak...” ibarelerinin iptallerini talep etmiştir. İtiraz konusu kurallar 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa anılan Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlara emekli ikramiyesi ödenmesine ilişkin bir şartı düzenlemektedir.

5. 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde idari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere SGK'nın taraf olduğu sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara ilişkin davalar iş mahkemelerinin görevli olduğu davalar arasında sayılmıştır.

6. Anılan maddede 5434 sayılı Kanun'a ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmiştir. Bu bağlamda maddede esas itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçileri ile bunların hak sahiplerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

7. Bakılmakta olan davanın konusu davacının emekli ikramiyesi ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine yönelik SGK işleminin iptali ve anılan ikramiyenin yasal faiziyle ödenmesi talebine ilişkindir.

8. Yapılan incelemede davacının 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ilk defa 2009 yılında çalışmaya başladığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunmayan davacının emekli ikramiyesi ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine yönelik SGK işleminden kaynaklanan uyuşmazlık anılan Kanun'un geçici 4. maddesi kapsamında yer almamaktadır.

9. Buna göre bakılmakta olan davanın 7036 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde belirtilen *idari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere SGK'nın taraf olduğu sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara ilişkin davalar* kapsamında bulunduğu anlaşılmaktadır (aynı yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2025/213, K.2025/193, 8/10/2025, § 9).

10. Bu itibarla itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin 7036 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bakılmakta olan davada görevli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

11. Açıklanan nedenle başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III. HÜKÜM

8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 75. maddesiyle eklenen ek 82. maddenin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "...aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte,..." ve "...son olarak..." ibarelerinin iptallerine karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE 12/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Esas Sayısı : 2026/13
Karar Sayısı : 2026/17

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI